

Transport- og kommunikasjonskomiteen
Stortinget

Høring – Prp 102 L (2018-2019) – Endringer i postloven

Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av rundt 750 redaktører i alle typer medier. En stor andel av våre medlemmer vil, direkte eller indirekte, bli sterkt berørt av de forslag som fremmes.

1. Utgangspunkter

Norge har en unik, og økende, flora av regionale og lokale aviser. I det vi kan kalle den kulturhistoriske formidlertradisjonen, har de vært og er et bindeledd mellom fortid og nåtid, mellom grender og bygdelag, mellom by og land, mellom høy og lav, mellom mennesker i distrikter som knapt har annet til felles enn at de har hatt samme avis. De har vært og er den viktigste felles referanseramme rundt dagligliv, næringsliv, foreningsliv, kulturliv og det politiske liv over det ganske land.

Samtidig gir de såkalte meningsbærende riksdekkende avisene, som for eksempel Vårt Land, Nationen, Klassekampen og Dagen vesentlige bidrag til samfunnsdebatten og det journalistiske økosystemet. Dersom disse avisenes abonnements- og lesertall reduseres på grunn av redusert distribusjon, vil det gi et fattigere ordskifte og færre journalistiske utkikkspunkter. Å bidra til å bevare disse arenaene for nyheter og debatt er en offentlig oppgave som går rett i kjernen av den forpliktelsen i Grunnlovens § 100, sjette ledd: «Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og offentlig samtale.»

Vi har forståelse for at endringer i postmengden skaper utfordringer med hensyn til postombæringen. Men vi minner om at dette handler om kjernen i demokratiets infrastruktur, selve bærebjelken i det som regjeringen, og hele det politiske miljøet anerkjenner som en nøkkelinstitusjon i det åpne demokratiet.

2. Regjeringens mediepolitiske mål

Vi minner også om at regjeringen selv, i Mediestøttemeldingen (Meld St 17 – 2018-2019) er opptatt av å unngå såkalte «blinde flekker», i medietilbudet, både geografisk og tematisk. Det forslaget som nå fremmes, hvor postombæringen av aviser reduseres til tre dager i uken vil kunne bidra til at det blir *flere* og ikke *færre* slike blinde flekker. Regjeringens politikk er altså potensielt i strid med seg selv og fremstår som inkonsistent. Et helt vesentlig bidrag til å unngå de blinde flekkene som regjeringen er opptatt av å unngå vil være å sørge for å opprettholde et godt distribusjonssystem, ikke fordi, som vi kommer til nedfor, at ikke overgangen til digitale abonnementer pågår for fullt, men fordi pengene ikke i tilstrekkelig grad følger leservanene.

3. Endrede rammevilkår og digitalisering

I likhet med andre redaktørstyrte, journalistiske medier har også lokal- og regionalavisene vært gjennom krevende år, og står fortsatt overfor store utfordringer. Norsk journalistikk er ikke i krise, men finansieringen av journalistikken er de siste årene nærmest bokstavelig talt snudd på hodet. De gamle inntjeningsmodellene er delvis i oppløsning. Der hvor mange tradisjonelle aviser kunne basere inntektene sine på en fordeling på 2/3 deler fra annonser og 1/3 fra brukerbetaling, er dette nå for mange byttet helt om. I tillegg er bortfallet av annonseinntekter

betydelig. Aktører uten journalistiske ambisjoner, typisk Facebook og Google, kaprer en stadig større del av annonsemarkedet. Vi viser her til Mediestøttemeldingen.

Samtidig ser vi at svært mange mediehus er i ferd med å lykkes med sine digitale strategier, og at det er fullt mulig å få brukerne til å betale for digitalt innhold. Antallet digitale abonnenter er i kraftig vekst, og Norske medier er i verdenstoppen på dette området, selv om betalingsviljen for digitale abonnemeter ikke er den samme som for papirabonnemeter. Utfordringen i den transformeringen vi nå er inne i, er at det fortsatt er mange som ønsker å lese sin lokale eller regionale avis på papir, og at papirutgavene fortsatt er bærere av 75 prosent av mediehusenes inntekter. Derfor er det helt avgjørende for mange å fortsatt kunne sikre en pålitelig distribusjon av sine papirutgaver.

4. Behovet for distribusjon av papirutgaver

Norske lokal- og regionaviser nyter stor tillit hos publikum. I en studie gjennomført av Handelshøyskolen BI ([Digitalisering av lokal mediebruk](#)) fremgår det at hele 67 prosent av de spurte bruker lokalavisenes papirutgaver for å holde seg orientert om det som skjer i byen eller bygda der de bor. En like stor prosentandel sier at de har høy eller svært høy tillit til lokalavisens papirutgave. Det er litt høyere enn tilsvarende tall for digitalutgavene.

På spørsmål om hvordan de ville reagere på at lokalavisens papirutgave ble borte, svarer 40 prosent at de ville savnet den sterkt. Ytterligere 40 prosent sier de ville savnet den litt.

Alt dette viser at det både for avisene selv og deres abonnenter er et sterkt behov for, og ønske om, å opprettholde en pålitelig og oppdatert distribusjon av papiraviser mens den pågående transformasjonen gjennomføres. I så måte er ikke regjeringens forslag til avbøtende tiltak tilstrekkelig. I et makroperspektiv kan det synes som om konsekvensene av omleggingen er forholdsvis liten. Men for dem det gjelder er endringene dramatiske og vil kunne få tilsvarende dramatiske konsekvenser. Det vil være et tap for det mediemangfoldet som det er regjeringens uttrykte politikk å styrke.

5. Konklusjon

Vi mener det er helt påkrevd at fellesskapet bidrar til å sikre en god distribusjon av aviser, tidsskrifter og blader. Dersom distribusjonen svekkes vil det fort kunne bli kritisk for mange publikasjoner, som da vil stå i stor fare for å miste abonnenter og dermed inntekter, noe som igjen vil gjøre det vanskeligere å fullføre de omstillinger som er nødvendige. Vi ber derfor Stortinget om å anmode regjeringen om å gå i dialog med bransjen for å finne løsninger som kan sikre at ikke mediemangfoldet svekkes og at vi får flere journalistiske blinde flekker – geografisk og tematisk.

Oslo, 2019-05-09

Med vennlig hilsen

Arne Jensen
generalsekretær
Norsk Redaktørforening